

- 8.Zhang, Y., & Ma, X. (2018). Research on the Development of Smart Fitness Equipment in China. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 13(5), 671-680.
- 9.Zhang, Y., & Pease, D. G. (2019). China's Fitness Industry: A New Stage of Development. *Frontiers of Economics in China*, 14(2), 294-321.

References

- 1.Chen, J., & Wang, L. (2020). Understanding Chinese consumer behavior: An exploration of cultural values and buying behavior. *Journal of Consumer Marketing*, 37(3), 350-362.
- 2.Liu, Y., & Li, X. (2021). Cultural influences on consumer behavior in China: A review and future research directions. *International Journal of Consumer Studies*, 45(5), 911-922.
- 3.Liu, Y., & Zhang, J. (2019). A Study on Marketing Strategy of Fitness Industry in China Under Big Data Environment. *International Journal of Computational Engineering Research (IJCER)*, 9(4), 144-151.
- 4.Smith, A. (2018). Economic transitions and consumer preferences in China. *Journal of Business Research*, 75, 134-142.
- 5.Wang, J., & Lim, M. (2019). Determinants of Chinese Consumers' Intention to Purchase Fitness Services: A Social Cognitive Theory Perspective. *Frontiers in Psychology*, 10, 2518.
- 6.Wu, H., Lu, Y., & Wang, Y. (2019). Exploring the impact of socio-economic factors on consumer behavior in China. *Asia Pacific Journal of Marketing and Logistics*, 31(1), 256-270.
- 7.Xu, H., & Yang, M. (2020). The Influence of Culture on Consumer Behavior in Fitness Industry: A Case Study of China. *Journal of Human Sport and Exercise*, 15(1), 39-51.
- 8.Zhang, Y., & Ma, X. (2018). Research on the Development of Smart Fitness Equipment in China. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 13(5), 671-680.
- 9.Zhang, Y., & Pease, D. G. (2019). China's Fitness Industry: A New Stage of Development. *Frontiers of Economics in China*, 14(2), 294-321.

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.8\(181\).02](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.8(181).02)
УДК: 796.332.015.14*06

Байрачний О.В.,
кандидат наук з ф.в.с, доцент, завідувач кафедри футболу
Національного університету фізичного виховання і спорту України, Київ
<https://orcid.org/0000-0003-3013-0845>

КОГНІТИВНІ ЗДІБНОСТІ ЯК ОДИН З КРИТЕРІЇВ ВІДБОРУ ТА ОРІЄНТАЦІЇ СПОРТСМЕНІВ РІЗНОГО ВІКУ В ІГРОВИХ КОМАНДНИХ ВИДАХ СПОРТУ (НА ПРИКЛАДІ ФУТБОЛУ)

Організація та методика відбору в системі багаторічної підготовки спортсменів є однією з найбільш комплексних проблем в теорії та практиці спортивної підготовки та передбачає розробку і реалізацію науково-методичних напрацювань одразу в декількох напрямках: прогнозуванні, моделюванні та контролі. Як наслідок в ігрових командних видах спорту і зокрема у футболі, забезпечення ефективності процесу відбору та орієнтації обумовлюється комплексною оцінкою здібностей спортсмена, що охоплює всі сторони його підготовленості.

В наш час повноцінна психодіагностика і практичне застосування отриманих даних в процесі відбору, змагальній діяльності та в навчально-тренувальному процесі юних футболістів різного віку все ще є резервом, що здатен суттєво підвищити ефективність підготовки спортивного резерву у футболі. Не виключенням є і вивчення когнітивної сфери гравців, брак уваги до якої, призводить до зниження прогностичної цінності висновків про потенційні можливості футболістів, а також негативного впливу на ефективність підготовки за окремими напрямками і насамперед тактико-технічним.

З метою визначення рівня сформованості ряду когнітивних здібностей юних футболістів різного віку були проведені відповідні діагностичні заходи, що дозволили встановити динамічні характеристики змін окремих когнітивних показників на різних етапах підготовки. Два тести, що використовувались під час діагностики, показали узгоджені між собою результати в частині визначення вікових меж, де спостерігається стабілізація темпів приросту досліджуваних показників. Отримані дані можуть використовуватись в якості критеріїв оцінки ступеню придатності юного футболіста до ефективного функціонування в межах спортивної діяльності на конкретному етапі багаторічної підготовки.

Ключові слова: ігрові командні види спорту, когнітивні здібності, юні футболісти, відбір.

Bairachnyi O.V. Cognitive abilities as one of the criteria for the selection and orientation of athletes of various ages in game team sports (for example, football). Selection in the system of long-term training of athletes is one of the most complex problems in the theory and practice of sports training and involves the development and implementation of scientific and methodological developments in several directions at once: forecasting, modeling and control. As a result, in game team sports and in particular in football, ensuring the effectiveness of the selection and orientation process is determined by a comprehensive assessment of the athlete's abilities, covering all aspects of his preparation.

Nowadays, psychodiagnostics and the practical application of the obtained data in the process of selection, competitive activity and in the educational and training process of young football players of various ages are still a reserve that can significantly increase the effectiveness of the training of the sports reserve in football. Not an exception is the study of the cognitive sphere of

players, the lack of attention to which leads to a decrease in the prognostic value of conclusions about the potential capabilities of football players, as well as a negative impact on the effectiveness of training in certain areas and, first of all, tactical and technical.

In order to determine the level of formation of a number of cognitive abilities of young football players of various ages, appropriate diagnostic measures were carried out, which made it possible to establish the dynamic characteristics of changes in individual cognitive indicators at different stages of training. The two tests used during the diagnosis showed consistent results in determining the age limits, where there is a stabilization of the rate of growth of the studied indicators. The obtained data can be used as criteria for assessing the degree of suitability of a young football player for effective functioning within sports activities at a specific stage of multi-year training.

Key words: game team sports, cognitive abilities, young football players, selection.

Постановка проблеми. Ігрова діяльність у футболі та, відповідно, і процес підготовки до неї вимагає від спортсменів прояву на відповідному рівні широкого кола різноманітних фізичних, психологічних та психофізіологічних якостей та здібностей. До основних характеристик футболу, як виду спорту, слід віднести нерівномірність рівня інтенсивності ведення змагальної боротьби, необхідність швидкого пристосування до різних тактичних ситуацій, а також значну кількість об'єктів, що необхідно контролювати та враховувати в процесі оцінки ігрових ситуацій та прийняття тактичних рішень. Все зазначене, окрім специфічних вимог до функціонального стану та фізичної підготовленості, також обумовлює значущість високо розвинутої когнітивної сфери футболіста. Ефективне функціонування гравця в межах змагальної діяльності не можливе без високого рівня всіх основних параметрів уваги, оперативного мислення та пам'яті [3; 5; 8-10].

Не дивлячись на те, що за останні декілька десятиріч в сфері спортивної психології накопичена чимала кількість достатньо фундаментальних наукових праць, в яких розкривається не тільки роль та значення психологічної складової в процесі оцінки придатності спортсмена до досягнення успіху на високому рівні, а й особливості впливу його когнітивних здібностей на ефективність підготовки та виступів на змаганнях, вивчення особливостей когнітивної сфери в окремих видах спорту і зокрема у футболі не втратила своєї актуальності і ще не достатньо дослідженою [7-12].

Через низку причин, проблематика діагностики та розвитку когнітивних здібностей спортсменів не тільки і сьогодні залишається актуальною, а й, через низку факторів, набуває ще більшого значення. З одного боку, інтенсифікація змагальної діяльності детермінує комплексне підвищення вимог до можливостей спортсменів-футболістів, а з іншого – інтернет-залежність як масове явище негативно впливає, в першу чергу, на психологічне здоров'я юних спортсменів загалом та характеристики їх когнітивної сфери зокрема [1; 10; 11]. В зв'язку з чим, вкрай важливим є перманентна, системна і комплексна оцінка когнітивних здібностей спортсменів на різних етапах багаторічної підготовки. Врахування психодіагностичних даних в цілому і показників рівня сформованості різних когнітивних здібностей зокрема в процесі відбору та при визначенні ігрового амплуа юного футболіста сприятиме більш якісній оцінці його ігрового потенціалу та відповідно підвищенню прогностичної точності визначення перспектив в досягненні успіху на етапі максимальної реалізації можливостей спортсмена.

Аналіз літературних джерел. Ефективність відбору, як відомо, залежить від повноти реалізації специфічних принципів, серед яких чи не найголовнішим виглядає принцип комплексності. Всебічна оцінка різних сторін підготовленості спортсмена в межах комплексного підходу в процесі визначення рівня придатності спортсмена до занять тим чи іншим видом спорту на першому етапі багаторічної підготовки і прогнозування потенційних можливостей виходу спортсмена на найвищий рівень на наступних етапах справедливо вважається основною передумовою ефективної спортивної підготовки [2; 3; 6].

Роль та значення психологічної складової в контексті досягнення успіху у спортивній діяльності вивчалась багатьма вітчизняними і зарубіжними науковцями [2; 3; 8; 12]. Проблематика наукових досліджень в спортивній психології охоплює всі аспекти підготовки спортсменів: від відбору і побудови навчально-тренувального процесу до реалізації власних можливостей у змагальній діяльності. Серед різних тем, що представлені в спеціальних літературних джерелах, особливості діагностики та розвитку когнітивних здібностей спортсменів займає доволі помітне місце і є предметом уваги багатьох авторів [4; 5; 7-12]. Так, зокрема, станом на сьогодні існує достатньо матеріалів, що висвітлюють особливості та значення процесу мислення, пам'яті та уваги в тренуваннях та під час змагальної діяльності, в окремих видах спорту побудовані моделі когнітивної сфери спортсменів високої кваліфікації. Також є данні щодо впливу фізичної активності на формування когнітивних здібностей, що підкріплюються результатами порівняльного аналізу діагностики юних спортсменів і юнаків, які не займаються спортом [7-11]. Разом з тим, досліджень, що були б присвячені оцінці когнітивної сфери саме юних спортсменів різного віку в ігрових видах спорту загалом і у футболі зокрема, все ще недостатньо.

Крім того, не дивлячись на значну кількість наукових досліджень, що розкривають особливості оцінки та врахування психологічних показників спортсмена в процесі відбору, слід відзначити, що на практиці тренери, як правило обмежуються, в залежності від етапу багаторічної підготовки, або тільки оцінкою фізичних здібностей та рівня володіння технічними прийомами, або додатково ще визначають рівень тактичної підготовленості. Оскільки врахування психологічної складової підготовленості футболіста і само по собі є важливим фактором ефективності відбору, а з огляду на тісний взаємозв'язок психологічних здібностей з іншими видами підготовленості, ще й негативно позначається на якості оцінки та прогнозування росту техніко-тактичної майстерності та фізичної підготовленості. Наприклад, особливості когнітивної сфери юного футболіста, рівень поточної сформованості та перспективи розвитку значною мірою визначають рівень тактичного мислення зокрема і тактичної підготовленості загалом.

Мета – дослідити рівень сформованості когнітивних здібностей юних футболістів різного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою визначення рівня сформованості ряду когнітивних здібностей були використані два тести. Тест Шульте, що призначений для діагностики властивостей переключення та

розподілу уваги, темпу сенсомоторних реакцій, а також оперативної пам'яті, а також тест Струпа, що дозволяє оцінити такі когнітивні здібності, як увага, зосередженість, гнучкість мислення та гальмування. Дослідження проводились на базі футбольної академії в Україні із залученням 7 команд різного віку: від 11 до 17 років (від U-11 до U-17). Всі команди, що взяли участь в дослідженнях, сформовані в результаті двоступеневого відбору.

Дані, що представлені на рисунку 1, дозволяють оцінити та порівняти рівень сформованості здатності до концентрації уваги, гнучкості (пластичності) мислення та процесів гальмування. Результати комп'ютерного тестування представлені в умовних одиницях, де вище значення відповідає вищому рівню сформованості показника.

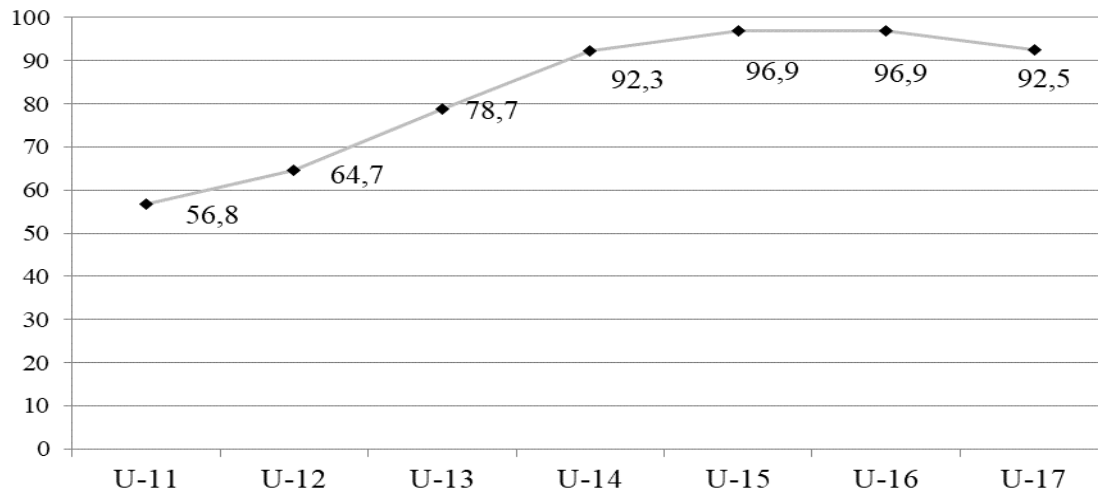

Рис. 1 Показники в тесті Струпа футболістів різного віку, у.о.

Звертає на себе увагу те, що зростаюча динаміка спостерігається до 14-15 років з певною стабілізацією у віці 15-17 років. А найбільш помітна різниця між середніми показниками в команді зафіксована між віковими групами U-12 та U-13, а також U-13 та U-14, де різниця склала понад 10 одиниць – 12 та 13,6 у.о. відповідно, що свідчить про інтенсифікацію психічного розвитку і зокрема когнітивних здібностей. Отримані дані, серед іншого, також вказують на об'єктивні можливості спортсменів-футболістів сприймати та обробляти інформацію, що обов'язково необхідно враховувати при роботі з гравцями молодшого та середнього шкільного віку. Також треба відзначити, що середні значення по команді відповідають нормативним вимогам (за виключенням команд U-11 та U-12), що, якраз, може бути обумовлено не стільки впливом навчально-тренувального процесу, а скільки тим, що протестовані гравці пройшли відбір і володіють якостями принаймні на рівні вище середнього. А не високі показники двох молодших вікових груп дотично можуть свідчити про те, що під час відбору на перших етапах основними критеріями оцінки придатності до занять футболом могли бути інші показники: рівень розвитку фізичних якостей, антропометричні данні, технічні навички тощо.

Результати оцінки властивостей переключення та розподілу уваги, темпу сенсомоторних реакцій, а також оперативної пам'яті за допомогою тесту Шульте (рис. 2) також продемонстрували загалом природню тенденцію до покращення з віком, що правда при менш значущій різниці між віковими групами. В даному випадку зафіксовано навіть не значне зниження результатів футболістів 16-ти та 17-ти років порівняно з 15-ти річними гравцями.

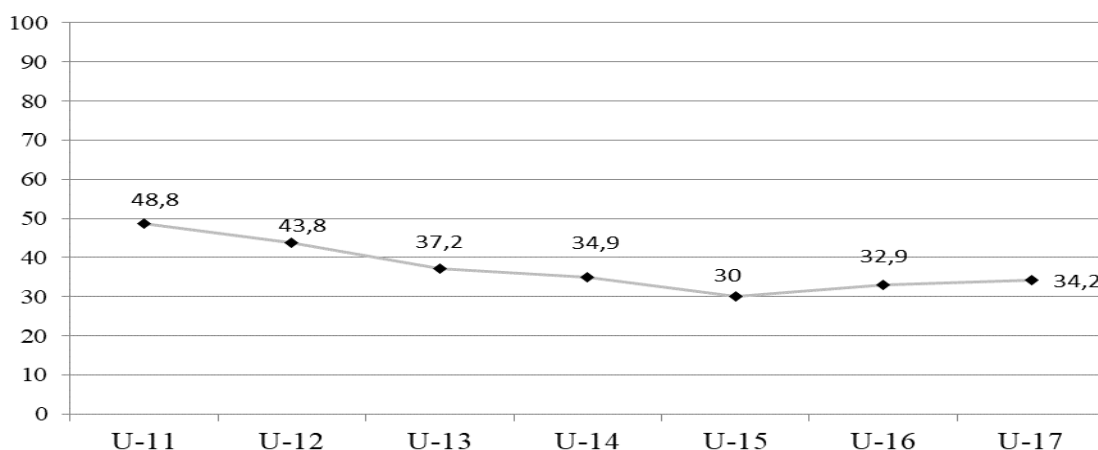

Рис. 2 Показники в тесті Шульте футболістів різного віку, с.

Порівнюючи отримані результати з нормативними показниками, слід відзначити, що всі команди окрім двох найменших за віком, продемонстрували середні значення на рівні вікових вимог.

Резюмуючи результати психодіагностики в цілому, можемо констатувати підтвердження даних про те, що гравці на етапі початкової та на початку попередньої базової підготовки мають об'єктивно не достатньо сформовану когнітивну сферу і низькі показники уваги, гнучкості мислення, концентрації та оперативної пам'яті не дозволяють їм ефективно діяти

в умовах інтенсивної ігрової діяльності та потребують відповідної методики тренування, що характеризується широким використанням ігрового методу, помірним дозуванням в частині об'єму та інтенсивності, а також індивідуалізованим підходом при поясненні матеріалу.

Зафіксована стабілізація рівня розвитку когнітивних здібностей у віці 14-17 років може свідчити про те, що в цьому віці когнітивна сфера досягає базового рівня сформованості а подальша оцінка ступеню придатності гравця до досягнення успіху на високому рівні, має відбуватись індивідуально та з урахуванням вимог ігрової діяльності у професійному («дорослому») футболі та відповідно до специфічних вимог окремого ігрового амплуа.

Висновки. В межах проведених досліджень було проведено теоретичний аналіз даних спеціальної літератури щодо значущості психологічної складової підготовленості спортсмена-футболіста з точки зору забезпечення ефективності спортивної діяльності. Шляхом узагальнення теоретичного матеріалу та практичного досвіду підготовки спортсменів в сучасних умовах було встановлено підвищену важливість системної діагностики та цілеспрямованого розвитку когнітивних здібностей юних спортсменів різного віку.

Діагностика ряду когнітивних здібностей юних футболістів різного віку (від 11-ти до 17-ти років) дозволила встановити темпи формування когнітивної сфери юних спортсменів та вікові межі виходу на плато. Отримані данні можуть слугувати орієнтиром в процесі відбору футболістів відповідних вікових груп.

Перспективи подальших досліджень передбачають запровадження диференційованого підходу в оцінці когнітивних здібностей футболістів, а саме формування експериментальних груп за ігровим амплуа. Також практично значущим виглядає проведення аналогічних досліджень за участі кваліфікованих гравців, що дозволить визначити модельні характеристики когнітивної сфери спортсмена у професійному футболі.

Література

1. Байрачний О.В. Поширення цифрових технологій як фактор впливу на формування та прояв уваги спортсменів-футболістів 15 років /О.В. Байрачний // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15: зб. наукових праць / Київ: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. Випуск 6 (137) 21. с. 22-26.
2. Височіна Н.Л. Психологічне забезпечення у системі підготовки спортсменів в олімпійському спорті: монографія. /Н.Л. Височіна. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 384 с
3. Гринь О.Р., Воронова В.І. Система психологічного забезпечення підготовки спортсменів як проблема сучасної психології спорту //О.Р. Гринь, В.І. Воронова/ Спортивний вісник Придніпров'я. №3. 2015, С. 29-34
4. Коробейникова Е. ю. Психологічні особливості уваги у стрільків із лука. / Е. ю. Коробейникова, С. В. Леонов, И. С. Поликанова. // Национальный психологический журнал. 2017. С. 35–45.
5. Найдиффер Р. Увага у спорті. Психологія уваги / Р. Найдиффер.: ЧеРо, 2001. С. 761-800
6. Шинкарук О. А. Теорія і методика підготовки спортсменів: управління, контроль, відбір, моделювання та прогнозування в олімпійському спорті: навчальний посібник / О.А. Шинкарук. Київ: НВП Поліграфсервіс, 2013. 136 с.
7. E. Bruce Goldstein Cognitive Psychology: Connecting Mind, Research, and Everyday Experience. Third Edition: Wadsworth, 2011 444p.
8. Gilbourne D. Tales from the Field: Personal Reflections in the Provision of Psychological Support in the Professional Soccer /D. Gilbourne // Psychology of Sport and Exercise, 2006. №7. p.331
9. Jansen P., Lehmann J. Mental rotation performance in soccer players and gymnasts in an object-based mental rotation task. Advance Cognitive Psychology. 2013. Vol.6, №9. P. 92-98.
10. Karbach J., Verhaeghen P. Making work in g-memory work: a meta-analysis of executive-control and working memory training in older adults. Psychology Science. 2014. Vol.8, №25. P. 125-129.
11. Memmert D., Simons D., Grimme T. The relationship between visual attention and expertise in sports. Psychology Sport Exercise. 2009. Vol.4, №10. P. 146-151.
12. Van Biesen D., McCulloch K., Vanlandewijck Y. Profiles in Competitive Track Races: Regulation of Exercise Intensity Is Related to Cognitive Ability. Front Physiology. 2016. Vol.4, №7. P. 624-630.

References

1. Bairachnyi O.V. (2021). Poshyrennia tsyfrovyykh tekhnolohii yak faktor vplyvu na formuvannia ta proiav uvahy sportsmeniv-futbolistiv 15 rokov /O.V. Bairachnyi // Naukovy chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. Serii № 15: zb. naukovykh prats / Kyiv: Vydavnytstvo NPU imeni M.P. Drahomanova. Vypusk 6 (137) 21. s. 22-26.
2. Vysochina N.L.(2017). Psykholohichne zabezpechennia u systemi pidhotovky sportsmeniv v olimpiiskomu sporti: monohrafiia. /N.L. Vysochina. Kyiv: «Tsentr uchbovoi literatury», 384 s
3. Hryn O.R. (2015). Systema psykholohichnoho zabezpechennia pidhotovky sportsmeniv yak problema suchasnoi psykholohii sportu // O.R. Hryn, V.I. Voronova. Sportyvnyi visnyk Prydniprovia. №3. S. 29-34
4. Korobejnjkova E. Yu., Leonov S. V.,Polikanova I. S. (2017) Psychological features of attention in archery. *Nacziional`nyj psikhologicheskij zhurnal*. 35–45.
5. Najdiffer R. (2001). Vnimanie v sporte. Psikhologiya vnimaniya. CheRo.
6. Shynkaruk O. A. (2013).Teoriia i metodyka pidhotovky sportsmeniv: upravlinnia, kontrol, vidbir, modeliuvannia ta prohnozuvannia v olimpiiskomu sporti: navchalnyi posibnyk / O.A. Shynkaruk. Kyiv: NVP Polihrafservis, 2013. 136 s.
7. E. Bruce Goldstein Cognitive Psychology: Connecting Mind, Research, and Everyday Experience. Third Edition: Wadsworth, 2011 444p.
8. Gilbourne D.(2006). Tales from the Field: Personal Reflections in the Provision of Psychological Support in the Professional Soccer /D. Gilbourne // Psychology of Sport and Exercise, №7. p.331

9. Jansen P., Lehmann J.(2013). Mental rotation performance in soccer players and gymnasts in an object-based mental rotation task. *Advance Cognitive Psychology*. Vol.6, №9. P. 92-98.
10. Karbach J., Verhaeghen P.(2014). Making work in g-memory work: a meta-analysis of executive-control and working memory training in older adults. *Psychology Science*. Vol.8, №25. P. 125-129.
11. Memmert D., Simons D., Grimme T.(2009). The relationship between visual attention and expertise in sports. *Psychology Sport Exercise*. Vol.4, №10. P. 146-151.
12. Van Biesen D., McCulloch K., Vanlandewijck Y.(2016). Profiles in Competitive Track Races: Regulation of Exercise Intensity Is Related to Cognitive Ability. *Front Physiology*. Vol.4, №7. P. 624-630.

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.8\(181\).03](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.8(181).03)
УДК: 796.332.015.14'06

Байрачний О.В.,
кандидат наук з ф.в.с, доцент, завідувач кафедри футболу Національного університету фізичного виховання і спорту України, Київ
<https://orcid.org/0000-0003-3013-0845>
Левчук О.П.,
викладач Національного університету фізичного виховання і спорту України, Київ
<https://orcid.org/0009-0001-0623-7848>

АНАЛІЗ ОСОБИСТІСНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ТРЕНЕРІВ З ФУТБОЛУ ЯК ФАКТОРУ ПРОФЕСІЙНОГО УСПІХУ В СПОРТІ ВИЩИХ ДОСЯГНЕНЬ

Ефективність тренерської діяльності залежить від дії багатьох факторів. Як відомо, успішний тренер – це людина, яка володіє високим рівнем міждисциплінарних знань, відповідним особистісним психологічним профілем та здатна виконувати широкий спектр функціональних обов'язків: від комплектування команди до управління процесом спортивної підготовки і колективом.

В результаті стрімкої комерціалізації професійного спорту в цілому та футболу зокрема, що спостерігається останні декілька десятиріч, структура футбольних клубів та відповідно роль головного тренера зазнали суттєвих змін. Тому предметом аналізу в представленій роботі стали психологічні характеристики тренера в контексті сучасних умов його професійної діяльності. До базових обов'язків тренера, що полягають в плануванні, організації, проведенні та контролі навчально-тренувального процесу додалися функції, що прийнято відносити до управлінських. Так, зокрема, маючи серед помічників профільних фахівців високого рівня, а також окремі департаменти, що відповідають за окремі напрями забезпечення спортивної підготовки в команді, тренер повинен вміти ефективно використати даний ресурс. Формулювання адекватних цілей та задач, координація роботи окремих фахівців та цілих підрозділів, делегування, створення умов для ефективної комунікації всіх членів команди – далеко не повний перелік задач, що стоять перед головним тренером футбольної команди сьогодні.

Такі зміни та розширення функціональних обов'язків тренера призвели до того, що і без того чимала значущість психологічної складової професійного профілю тренера, стала ще більшою. Окрім психологічних якостей, що забезпечують ефективність тренера як педагога, йому необхідно володіти та успішно проявляти цілий ряд лідерських якостей, що обумовлюють якість виконання ним управлінських функцій.

Ключові слова: футбол, тренер, психологічні характеристики

Bairachnyi O.V., Levchuk O.P. Analysis of personal psychological characteristics of football coaches as a factor of professional success in sports of higher achievements. *The effectiveness of coaching depends on many factors. As is known, a successful coach is a person with a high level of multidisciplinary knowledge, an appropriate personal psychological profile and the ability to perform a wide range of functional responsibilities: from team recruitment to managing the process of sports training and the team. As a result of the rapid commercialization of professional sports in general and football in particular, which has been observed over the past few decades, the structure of football clubs and, accordingly, the role of the head coach have undergone significant changes. Therefore, the subject of analysis in the presented work was the psychological characteristics of the coach in the context of the modern conditions of his professional activity. The basic responsibilities of the coach, which consist of planning, organizing, conducting and monitoring the educational and training process, have been supplemented by functions that are usually attributed to management. Thus, having high-level specialized specialists among his assistants, as well as separate departments responsible for individual areas of ensuring sports training in the team, the coach must be able to effectively use this resource. Formulating adequate goals and objectives, coordinating the work of individual specialists and entire departments, delegating, creating conditions for effective communication of all team members is far from a complete list of tasks facing the head coach of a football team today.*

Such changes and expansion of the functional responsibilities of the coach have led to the fact that the already considerable importance of the psychological component of the professional profile of the coach has become even greater. In addition to the psychological qualities that ensure the effectiveness of the coach as a teacher, he must possess and successfully demonstrate a number of leadership qualities, which determines the quality of his performance of management functions.

Keywords: football, coach, psychological characteristics